

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

5. svibnja 2015.*

„Tužba za poništenje – Provedba pojačane suradnje – Stvaranje jedinstvene patentne zaštite – Uredba (EU) br. 1257/2012 – Članak 118. stavak 2. UFEU-a – Pravna osnova – Članak 291. UFEU-a – Prenošnje ovlasti na tijela izvan Europske unije – Načela autonomije i ujednačene primjene prava Unije“

U predmetu C-146/13,

povodom tužbe za poništenje na temelju članka 263. UFEU-a, podnesene 22. ožujka 2013.,

Kraljevina Španjolska, koju zastupaju E. Chamizo Llatas i S. Centeno Huerta, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Europskog parlamenta, koji zastupaju M. Gómez-Leal, M. Dean i U. Rösslein, u svojstvu agenata,

Vijeća Europske unije, koje zastupaju T. Middleton, F. Florindo Gijón, M. Balta i L. Grønfeldt, u svojstvu agenata,

tuženikâ,

koje podupiru:

Kraljevina Belgija, koju zastupaju C. Pochet, J.-C. Halleux i T. Materne, u svojstvu agenata,

Češka Republika, koju zastupaju M. Smolek i J. Vlácil, u svojstvu agenata,

Kraljevina Danska, koju zastupaju C. Thorning i M. Wolff, u svojstvu agenata,

Savezna Republika Njemačka, koju zastupaju T. Henze, M. Möller i J. Kemper, u svojstvu agenata,

Francuska Republika, koju zastupaju G. de Bergues, F.-X. Bréchet, D. Colas i N. Rouam, u svojstvu agenata,

Veliko Vojvodstvo Luksemburg

Mađarska, koju zastupaju M. Fehér i K. Szíjjártó, u svojstvu agenata,

Kraljevina Nizozemska, koju zastupaju M. Bulterman i J. Langer, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

Kraljevina Švedska, koju zastupaju A. Falk, C. Meyer-Seitz i U. Persson, u svojstvu agenata,

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupa M. Holt, u svojstvu agenta, uz asistenciju J. Stratford, QC, i T. Mitchesona, *barrister*,

Europska komisija, koju zastupaju I. Martínez del Peral, T. van Rijn, B. Smulders i F. Bulst, u svojstvu agenata,

intervenijenti,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, K. Lenaerts, potpredsjednik, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (izvjestitelj), A. Ó Caoimh, C. Vajda i S. Rodin, predsjednici vijeća, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund i J. L. da Cruz Vilaça, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 1. srpnja 2014.,

nakon što je saslušao mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 18. studenoga 2014.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Svojom tužbom Kraljevina Španjolska zahtijeva poništenje Uredbe (EU) br. 1257/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2012. o provedbi pojačane suradnje u području stvaranja jedinstvene patentne zaštite (SL L 361, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 3., str. 208.; u daljnjem tekstu: pobijana uredba).
- 2 Tu su Uredbu Europski parlament i Vijeće Europske unije donijeli slijedom Odluke Vijeća 2011/167/EU od 10. ožujka 2011. o odobravanju pojačane suradnje u području stvaranja zaštite jedinstvenim patentom (SL L 76, str. 53.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str. 210.; u daljnjem tekstu: Odluka o pojačanoj suradnji).

Pravni okvir

Međunarodno pravo

Konvencija o priznavanju europskih patenata

- 3 Člankom 2. Konvencije o priznavanju Europskih patenata, koja je potpisana u Münchenu 5. listopada 1973. i stupila na snagu 7. listopada 1977., u svojoj verziji primjenjivoj na ovaj postupak (u daljnjem tekstu: EPK), naslovljenim „Europski patent“ određeno je:

„(1) Patenti priznati na temelju ove Konvencije nazivaju se europskim patentima.

(2) Europski patent ima u svakoj državi ugovornici za koju je priznat učinak nacionalnog patenta te se na njega primjenjuju isti propisi kao i na nacionalni patent u toj državi, osim ako je ovom Konvencijom drukčije određeno.“

4 Člankom 142. EPK-a, naslovljenim „Jedinstveni patenti“, predviđeno je:

„(1) Skupina država ugovornica koja je u posebnom sporazumu odredila da europski patent priznat za te države ima jedinstveni učinak na njihovim područjima može odrediti da europski patent može biti priznat samo zajednički za sve te države.

(2) Ako je neka skupina država ugovornica odredila kao u stavku 1., primjenjuju se odredbe ovog Dijela.“

5 Člankom 143. EPK-a, naslovljenim „Posebna tijela Europskog patentnog ureda“ (u daljnjem tekstu: EPU) propisano je:

„(1) Skupina država ugovornica može [EPU-u] povjeriti dodatne zadaće.

(2) U svrhu obavljanja dodatnih zadaća, u [EPU-u] se mogu ustrojiti posebna tijela, zajednička za države ugovornice koje pripadaju toj skupini. Predsjednik [EPU-a] upravlja posebnim tijelima; članak 10. stavci 2. i 3. se primjenjuju na odgovarajući način.“

6 Člankom 145. EPK-a, naslovljenim „Uži saziv [odbor] Upravnog vijeća“, određeno je:

„(1) Skupina država ugovornica može ustrojiti Uži saziv [odbor] Upravnog vijeća u svrhu nadzora rada posebnih tijela ustrojenih prema članku 143. stavku 2., kojemu [EPU] daje na raspolaganje osoblje, radni prostor i opremu što su potrebni za obavljanje njegovih zadaća. Predsjednik [EPU-a] je za rad posebnih tijela odgovoran Užem sazivu [odboru] Upravnog Vijeća.

(2) Skupina država ugovornica određuje sastav, nadležnost i dužnosti Užeg saziva [odbora] Upravnog vijeća.“

7 Sukladno odredbama članka 146. EPK-a:

„Kada su [EPU-u] povjerene dodatne zadaće prema članku 143., troškove koje ima Organizacija u obavljanju tih zadaća snosi skupina država ugovornica. Kada su u [EPU-u] ustrojena posebna tijela u svrhu obavljanja tih zadaća, troškove osoblja, radnog prostora i opreme za ta tijela snosi skupina država ugovornica. Članak 39. stavci 3. i 4., članak 41. i 47. se primjenjuju na odgovarajući način.“

8 Člankom 147. EPK-a, naslovljenim „Plaćanja pristojbi za održavanje jedinstvenih patenata u vrijednosti“ [pristojbi za produljenje trajanja], predviđeno je:

„Ako je skupina država ugovornica utvrdila zajedničke godišnje pristojbe za održavanje u vrijednosti europskih patenata [pristojbe za produljenje trajanja], dio iz članka 39. stavka 1. se odnosi na te zajedničke pristojbe; najmanji iznos iz stavka 39. stavka 1. se odnosi na jedinstveni patent. Članak 39. stavci 3. i 4. se primjenjuju na odgovarajući način.“

Sporazum o jedinstvenom sudu za patente

- 9 Sporazum o jedinstvenom sudu za patente, potpisan u Bruxellesu 19. veljače 2013. (SL C 175, str. 1., u daljnjem tekstu: Sporazum o JSP-u), u svom članku 23. predviđa:

„Za djelovanja suda neposredno je odgovorna svaka država ugovornica pojedinačno, uključujući za svrhe iz članaka 258., 259. i 260. UFEU-a, kao i sve države članice ugovornice zajedno.“

- 10 Člankom 89. stavkom 1. Sporazuma o JSP-u određeno je:

„Ovaj sporazum stupa na snagu 1. siječnja 2014. ili prvoga dana četvrtog mjeseca nakon mjeseca polaganja trinaeste isprave o ratifikaciji ili pristupanju u skladu s člankom 84., uključujući od strane triju država članica u kojima je tijekom godine koja je prethodila godini potpisivanja ovog sporazuma najveći broj europskih patenata proizvodio učinke ili prvoga dana četvrtog mjeseca nakon datuma stupanja na snagu izmjena Uredbe (EU) br. 1215/2012 [Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 289.)] koje se odnose na povezanost potonje i ovog sporazuma, pri čemu se uzima u obzir kasniji datum“. [neslužbeni prijevod].

Pravo Unije

- 11 Uvodne izjave 1., 4., 7., 9., 16., 20., 24. i 25. pobijane uredbe glase kako slijedi:

„(1) Stvaranje pravnih uvjeta koji omogućuju poduzećima prilagodbu svojih djelatnosti u proizvodnji i trgovini proizvodima preko nacionalnih granica i osiguravaju im veći izbor i više mogućnosti doprinosi ostvarivanju ciljeva Unije, koji su utvrđeni u članku 3. stavku 3. [UEU-a]. Jedinstvena patentna zaštita na unutarnjem tržištu ili barem na njegovom značajnom dijelu trebala bi biti jedan od pravnih instrumenata koje poduzeća imaju na raspolaganju.

[...]

(4) Jedinstvenom patentnom zaštitom osnažit će se znanstveni i tehnološki napredak i funkcioniranje unutarnjeg tržišta čineći pristup patentnom sustavu lakšim, povoljnijim i pravno sigurnim. Njome će se također poboljšati razina patentne zaštite omogućujući dobivanje jedinstvene patentne zaštite u državama članicama sudionicama te ukloniti troškove i složenost za poduzeća diljem Unije. Ona bi trebala biti dostupna nositeljima europskog patenta iz država članica sudionica i drugih država, bez obzira na njihovu državljanstvo, boravište ili mjesto poslovnog nastana.

[...]

(7) Jedinstvena patentna zaštita trebala bi se ostvariti davanjem jedinstvenog učinka europskim patentima u fazi nakon priznanja na temelju ove Uredbe i u pogledu svih država članica sudionica. Glavno svojstvo europskog patenta s jedinstvenim učinkom [(u daljnjem tekstu: EPJU)] trebala bi biti njegova jedinstvenost, odnosno osiguranje jedinstvene zaštite i jednaki učinak u svim državama članicama sudionicama. Slijedom toga, [EPJU] trebao bi se moći ograničiti, prenijeti, opozvati ili istjeći samo u svim državama članicama sudionicama. Trebala bi postojati mogućnost za [EPJU] da bude licenciran u pogledu cijelog ili dijela državnih područja država članica sudionica. Radi osiguranja jedinstvenog materijalnog opsega zaštite kojeg osigurava jedinstvena patentna zaštita, jedinstveni učinak trebali bi imati samo europski patenti koji su priznati u svim državama članicama sudionicama s istim zahtjevima. Konačno, jedinstveni učinak koji se pripisuje europskom patentu trebao bi biti dodatno svojstvo i trebalo bi smatrati da tog učinka nema ako je osnovni europski patent opozvan ili ograničen.

[...]

- (9) [EPJU] trebao bi svojem nositelju dodijeliti pravo na sprečavanje bilo koje treće strane da počini djelo protiv kojeg patent pruža zaštitu. To bi trebalo ostvariti osnivanjem Jedinственог suda za patente. U pitanjima koja nisu obuhvaćena ovom Uredbom ili Uredbom Vijeća (EU) br. 1260/2012 od 17. prosinca 2012. o primjeni pojačane suradnje u području stvaranja jedinstvene patentne zaštite u pogledu primjenjivih aranžmana prevođenja [(SL L 361, str. 89.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 3., str. 216.)], trebalo bi primijeniti odredbe EPK-a, Sporazuma [o JSP-u], uključujući njegove odredbe vezane uz područje primjene tog prava i njegova ograničenja, te nacionalno pravo, uključujući propise međunarodnog privatnog prava.

[...]

- (16) Skupina država članica koja koristi odredbe dijela IX. EPK-a može dati zadaće EPU-u i uspostaviti uži odbor upravnog vijeća Europske patentne organizacije (dalje u tekstu: 'uži odbor').

[...]

- (20) Trebalo bi odrediti odgovarajuću visinu i raspodjelu pristojbi za produljenje trajanja kako bi se osiguralo, u pogledu jedinstvene patentne zaštite, da sredstva dobivena na temelju [EPJU-ova] u potpunosti pokrivaju troškove svih zadaća koje su povjerene EPU-u, te da zajedno s pristojbama koje treba platiti Europskoj patentnoj organizaciji tijekom faze prije priznanja prihodi od pristojbi za produljenje trajanja osiguravaju uravnotežen proračun Europske patentne organizacije.

[...]

- (24) Nadležnost u pogledu [EPJU-ova] trebala bi se uspostaviti i biti uređena instrumentom koji utvrđuje jedinstveni sustav rješavanja sporova vezano za europske patente i [EPJU-ove].
- (25) Osnivanje Jedinственог suda za patente koji bi rješavao sporove vezane za [EPJU] ključno je za osiguranje pravilnog funkcioniranja tog patenta, dosljednosti sudske prakse i pravne izvjesnosti [sigurnosti], te troškovne učinkovitosti za nositelje patenata. Stoga je od iznimne važnosti da države članice sudionice ratificiraju Sporazum [o JSP-u] u skladu sa svojim ustavnim i parlamentarnim postupcima te da poduzmu neophodne korake kako bi sud počeo djelovati što je prije moguće.“

12 Člankom 1. pobijane uredbe određeno je:

„1. Ovom se Uredbom provodi pojačana suradnja u području stvaranja jedinstvene patentne zaštite odobrene Odlukom [o pojačanoj suradnji].

2. Ova Uredba predstavlja posebni sporazum u smislu članka 142. [EPK-a].“

13 Člankom 2., točkama (a) do (c) pobijane uredbe predviđeno je:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) ‚država članica sudionica‘ znači država članica koja sudjeluje u pojačanoj suradnji u području stvaranja jedinstvene patentne zaštite na temelju Odluke [o pojačanoj suradnji] ili na temelju odluke donesene u skladu s člankom 331. stavkom 1. drugim ili trećim podstavkom UFEU-a, u trenutku podnošenja zahtjeva za jedinstveni učinak iz članka 9;

- (b) ‚europski patent‘ znači patent koji je priznao [EPU] u skladu s pravilima i postupcima utvrđenim u EPK-u;
- (c) ‚[EPJU]‘ znači europski patent koji ima jedinstveni učinak u državama članicama sudionicama na temelju ove Uredbe“.

14 Člankom 3. te uredbe propisano je:

„1. Europski patent koji je u državama članicama sudionicama priznat s istim nizom zahtjeva ima jedinstveni učinak u državama članicama sudionicama pod uvjetom da je njegov jedinstveni učinak upisan u registar jedinstvene patentne zaštite.

Europski patent koji je u različitim državama članicama sudionicama priznat s različitim nizom zahtjeva nema jedinstveni učinak.

2. [EPJU] ima jedinstvena svojstva. On pruža jedinstvenu zaštitu te ima jedinstveni učinak u svim državama članicama sudionicama.

Može se ograničiti, prenijeti, opozvati ili isteći samo u svim državama članicama sudionicama.

Može biti licenciran na cijelom ili dijelu državnih područja država članica sudionica.

3. Smatra se da jedinstveni učinak europskog patenta nije nastao, ako je osnovni europski patent bio opozvan ili ograničen“.

15 Člankom 5. stavcima 1. do 3. spomenute uredbe predviđeno je:

„1. [EPJU] dodjeljuje svojem nositelju pravo sprečavanja bilo koje treće strane da počini djelo protiv kojeg patent pruža zaštitu diljem državnih područja država članica sudionica u kojim isti ima jedinstven učinak, podložno važećim ograničenjima.

2. Opseg tog prava i njegova ograničenja su jedinstvena u svim državama članicama sudionicama u kojima patent ima jedinstveni učinak.

3. Djela protiv kojih patent pruža zaštitu iz stavka 1. i važeća ograničenja su ona određena pravom koje se primjenjuje na [EPJU] u državi članici sudionici čije se nacionalno pravo primjenjuje na [EPJU] kao predmet vlasništva u skladu s člankom 7.“

16 Članak 7. iste uredbe određuje:

„1. Prema [EPJU-u] kao predmetu vlasništva postupa se u cijelosti i u svim državama članicama sudionicama kao s nacionalnim patentom države članice sudionice u kojoj taj patent ima jedinstveni učinak te u kojoj, prema Registru europskih patenata:

- (a) podnositelj prijave ima boravište ili glavno mjesto poslovanja na dan podnošenja prijave europskog patenta; ili
- (b) kada se ne primjenjuje točka (a) podnositelj prijave ima mjesto poslovanja na dan podnošenja prijave europskog patenta.

2. Kada su dvije ili više osoba upisane u Registar europskih patenata kao skupni podnositelji prijave, stavak 1. točka (a) primjenjuje se na skupnog podnositelja prijave navedenog kao prvog. Kada to nije moguće, stavak 1. točka (a) primjenjuje se na sljedećeg podnositelja prijave prema redu upisa. Kada se stavak 1. točka (a) ne primjenjuje na nijednu skupinu podnositelja prijave, na odgovarajući način primjenjuje se stavak 1. točka (b).

3. Kada ni jedan podnositelj prijave nema boravište, glavno mjesto poslovanja ili mjesto poslovanja u državi članici sudionici u kojoj taj patent ima jedinstveni učinak, za potrebe primjene članka 1. ili 2., prema [EPJU-u] kao predmetu vlasništva postupa se u cijelosti i u svim državama članicama sudionicama kao prema nacionalnom patentu države u kojoj Europska patentna organizacija ima sjedište u skladu s člankom 6. stavkom 1. EPK-a.

4. Stjecanje prava ne smije ovisiti o bilo kakvom upisu u nacionalni registar patenata“.

17 Člankom 9. pobijane uredbe, naslovljenim „Administrativne zadaće u okviru Europske patentne organizacije“ propisano je:

„1. Države članice sudionice, u smislu članka 143. EPK-a, daju EPU-u sljedeće zadaće, koje treba izvršavati u skladu s unutarnjim pravilima EPU-a:

- (a) upravljanje zahtjevima za jedinstveni učinak koje podnose nositelji europskih patenata;
- (b) uključivanje registra jedinstvene patentne zaštite u Registar europskih patenata i upravljanje registrom jedinstvene patentne zaštite;
- (c) zaprimanje i registriranje izjava o licenciranju iz članka 8., te obveze vezane uz njihovo povlačenje i licenciranje koje je preuzeo nositelj [EPJU-a] u okviru međunarodnih normizacijskim tijelima;
- (d) objavljivanje prijevoda iz članka 6. Uredbe (EU) br. 1260/2012 tijekom prijelaznog razdoblja iz tog članka;
- (e) prikupljanje i upravljanje pristojbama za produljenje trajanja za [EPJU-ove], u pogledu sljedećih godina od godine u kojoj je u Europskom patentnom glasniku objavljen podatak o priznavanju; prikupljanje i upravljanje dodatnim pristojbama za kašnjenje pri plaćanju pristojbi za produljenje trajanja kada se to zakašnjelo plaćanje izvrši u roku od šest mjeseci od dana dospijeca, te raspodjelu dijela prikupljenih pristojbi za produljenje trajanja državama članicama sudionicama;
- (f) upravljanje sustavom naknada troškova prijevoda iz članka 5. Uredbe (EZ) br. 1260/2012;
- (g) osiguravanje da je nositelj europskog patenta podnio zahtjev za jedinstvenim učinkom na jeziku postupka, kako je utvrđeno u članku 13. stavku 3. EPK-a najkasnije mjesec dana od podataka o priznavanju u Europskom patentnom glasniku; te
- (h) osiguravanje da je jedinstveni učinak naveden u registru jedinstvene patentne zaštite, kada je zahtjev za jedinstveni učinak tijekom prijelaznog razdoblja predviđenog u članku 6. Uredbe (EU) br. 1260/2012 podnesen zajedno s prijevodima iz tog članka, te da je EPO obaviješten o svim ograničenjima, licencijskim, prijenosima ili opozivima [EPJU-ova].

2. Države članice sudionice osiguravaju usklađenost s ovom Uredbom u ispunjavanju međunarodnih obveza koje su preuzete u EPO-u te surađuju u tu svrhu. Države članice sudionice kao države ugovornice EPK-a osiguravaju upravljanje i nadzor nad aktivnostima vezanim uz zadaće iz stavka 1. ovog članka te određivanje visine pristojbe za produljenje trajanja u skladu s člankom 12. ove Uredbe i određivanje udjela u raspodjeli pristojbi za produljenje trajanja u skladu s člankom 13. ove Uredbe.

U tu svrhu one uspostavljaju odbor upravnog vijeća Europske patentne organizacije (dalje u tekstu: „uži odbor“) u smislu članka 145. EPK-a.

Uži odbor se sastoji od predstavnika država članica sudionica i jednog predstavnika Komisije kao promatrača te zamjena koje ih predstavljaju u slučaju njihove odsutnosti. Članovima užeg odbora mogu pomagati savjetnici ili stručnjaci.

Odluke užeg odbora donose se uz uvažavanje stajališta Komisije i u skladu s pravilima propisanim u članku 35. stavku 2. EPK-a.

3. Države članice sudionice osiguravaju učinkovitu pravnu zaštitu pred nadležnim sudom jedne ili nekoliko država članica sudionica u odnosu na odluke EPO-a pri izvršavanju zadaća iz stavka 1.“

18 Člankom 18. pobijane uredbe određeno je:

„1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od 1. siječnja 2014. ili od dana stupanja na snagu Sporazuma [o JSP-u], ovisno o tome što nastupi kasnije.

Odstupajući od članka 3. stavaka 1. i 2. te članka 4. stavka 1., europski patent čiji je jedinstveni učinak upisan u registru jedinstvene patentne zaštite ima jedinstveni učinak samo u onim državama članicama sudionicama u kojima Jedinstveni sud za patente ima isključivu nadležnost u pogledu [EPJU-ova] na dan registracije.

3. Svaka država članica sudionica obavještuje Komisiju o ratifikaciji Sporazuma [o JSP-u] u trenutku polaganja svog ratifikacijskog instrumenta. Komisija objavljuje u *Službenom listu Europske unije* dan stupanja na snagu Sporazuma i popis država članica koje su ratificirale Sporazum [o JSP-u] na dan stupanja na snagu. Komisija nakon toga redovito ažurira popis država članica sudionica koje su ratificirale Sporazum [o JSP-u] i objavljuje takav ažurirani popis u *Službenom listu Europske unije*.

4. Države članice sudionice osiguravaju pripremu svih mjera iz članka 9. na dan početka primjene ove uredbe.

5. Svaka država članica sudionica primjenjuje mjere iz članka 4. stavka 2. na dan početka primjene ove Uredbe, ili u slučaju države članice sudionice u kojoj Jedinstveni sud za patente nema isključivu nadležnost i pogledu [EPJU-ova] na dan početka primjene ove Uredbe do dana preuzimanja isključive nadležnosti u toj državi članici sudionici od strane Jedinstvenog suda za patente.

6. Jedinstvena patentna zaštita može se zahtijevati za europski patent priznat na dan ili nakon dana početka primjene ove Uredbe“.

Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka

19 Kraljevina Španjolska pokrenula je ovaj postupak tužbom podnesenom tajništvu Suda 22. ožujka 2013.

20 Odlukama predsjednika Suda od 12. rujna 2013. Kraljevini Belgiji, Češkoj Republici, Kraljevini Danskoj, Saveznoj Republici Njemačkoj, Francuskoj Republici, Velikom Vojvodstvu Luksemburg, Mađarskoj, Kraljevini Nizozemskoj, Kraljevini Švedskoj, Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske i Europskoj komisiji odobrena je intervencija u potporu zahtjevima Parlamenta i Vijeća, u skladu s člankom 131. stavkom 2. Poslovnika Suda.

- 21 Kraljevina Španjolska zahtijeva od Suda da:
- pobijanu uredbu proglasi pravno nepostojećom ili da je, podredno, poništi u cijelosti;
 - podredno, poništi:
 - članak 9. stavak 1., u cijelosti, i članak 9. stavak 2. pobijane uredbe kako je to navedeno u okviru petog tužbenog razloga ove tužbe, i
 - članak 18. stavak 2. te uredbe, u cijelosti, kao i sva pozivanja u pobijanoj uredbi na Jedinствeni sud za patente kao sudski režim i izvor prava za EPJU, i
 - naloži Parlamentu i Vijeću snošenje troškova.
- 22 Parlament i Vijeće, kojima se pridružuju svi intervenijenti, zahtijevaju od Suda da:
- odbije tužbu; i
 - naloži Kraljevini Španjolskoj snošenje troškova.

O tužbi

- 23 U prilog svojoj tužbi Kraljevina Španjolska ističe sedam tužbenih razloga koji se odnose na, redom, povredu vrijednosti vladavine prava, nepostojanje pravne osnove, zlouporabu ovlasti, povredu članka 291. stavka 2. UFEU-a i, podredno, povredu načela iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7), povredu istih načela zbog prenošenja na EPU administrativnih zadaća vezanih uz EPJU te, kad je riječ o šestom i sedmom tužbenom razlogu, povredu načela autonomije i ujednačene primjene prava Unije.

Prvi tužbeni razlog: povreda načela vladavine prava

Argumentacija stranaka

- 24 Kraljevina Španjolska ističe da pobijanu uredbu treba poništiti zato što povrjeđuje vrijednosti vladavine prava navedene u članku 2. UFEU-a. Tom se uredbom uređuje zaštita koja se temelji na europskom patentu, a upravni postupak koji prethodi priznavanju takvog patenta nije podvrgnut sudskom nadzoru koji bi jamčio ispravnu i ujednačenu primjenu prava Unije i zaštitu temeljnih prava, čime se povrjeđuje načelo učinkovite pravne zaštite. Kraljevina Španjolska dodaje da je nedopustivo da ta uredba u pravni poredak Unije „inkorporira“ akte koji potječu od međunarodnog tijela koje ne obvezuju spomenuta načela kao i da zakonodavstvo Unije dijelom svojeg pravnog uređenja čini međunarodni sustav u kojem nije zajamčeno poštovanje ustavnih načela iz UFEU-a. U tom kontekstu ta država članica pojašnjava da su, s jedne strane, žalbena vijeća i prošireno žalbeno vijeće EPU-a tijela osnovana u okviru tog ureda, koja u odnosu prema potonjem nemaju nikakav stupanj samostalnosti. S druge strane, protiv odluka tih žalbenih vijeća i proširenog žalbenog vijeća nije predviđen nikakav pravni lijek koji bi omogućio sudski nadzor, s obzirom na to da Europska patentna organizacija ima imunitet u vezi sa sudskom nadležnosti i izvršenjem.
- 25 Parlament, nakon što je podsjetio da se sustav EPJU-a temelji na racionalnom odabiru zakonodavca Unije, kojem je priznata široka diskrecijska ovlast, ocjenjuje da je razina zaštite prava pojedinaca koju pruža pobijana uredba i usporedno jamči EPK i Jedinствeni sud za patente u skladu s načelima

vladavine prava. Upravne odluke EPU-a koje se odnose na priznavanje EPJU-a mogu se pobijati upravnim pravnim lijekovima pred različitim tijelima unutar tog ureda. Države članice, koje su sve stranke EPK-a, ocijenile su prihvatljivom razinu zaštite pojedinaca koju pruža ta konvencija.

- 26 Vijeće tvrdi da taj prvi tužbeni razlog nije dovoljno jasan. Ta institucija ocjenjuje, primarno, da je prijenos ovlasti na međunarodnu organizaciju spojiv sa zaštitom ljudskih prava, pod uvjetom da temeljna prava unutar organizacije o kojoj je riječ uživaju jednaku zaštitu. Takve su okolnosti u ovom slučaju. Podredno, prema mišljenju Vijeća, člankom 9. stavkom 3. pobijane uredbe uspostavljena je obveza država članica da jamče djelotvornu pravnu zaštitu.
- 27 Intervenijenti se u bitnome slažu s argumentima Parlamenta i Vijeća. Međutim, Kraljevina Belgija, Savezna Republika Njemačka, Francuska Republika i Kraljevina Švedska uvodno ističu da je taj tužbeni razlog bespredmetan.

Ocjena Suda

- 28 Nesporno je da pobijana uredba, sukladno svom članku 1., predstavlja posebni sporazum u smislu članka 142. EPK-a, naslovljenog „Jedinstveni patenti“. Iz te odredbe proizlazi da države ugovornice takvog sporazuma određuju da europski patent priznat za te države ima jedinstveni učinak na njihovim područjima te mogu odrediti i da europski patent može biti priznat samo zajednički za sve te države.
- 29 U tu svrhu pobijanom uredbom stvoreni su pravni uvjeti koji omogućuju da se dodijeli, na području država članica sudionica, takav učinak europskom patentu koji je prethodno, na temelju odredaba EPK-a, priznao EPU. U tom pogledu uvodnom izjavom 7. pobijane uredbe pojašnjeno je da bi se jedinstvena zaštita, koja je strogo akcesorne naravi, trebala ostvariti „davanjem jedinstvenog učinka europskim patentima u fazi nakon priznanja na temelju ove Uredbe i u pogledu svih država članica sudionica“. Kako to izričito proizlazi iz definicija iz članka 2. točaka (b) i (c) spomenute uredbe, EPJU je europski patent, odnosno patent koji je priznao EPU u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u EPK-u, koji ima jedinstveni učinak u državama članicama sudionicama.
- 30 Iz prethodno navedenog proizlazi da cilj pobijane uredbe nije nipošto bio, pa ni djelomično, utvrditi uvjete priznavanja europskih patenata, koji nisu uređeni pravom Unije, nego samo EPK-om, a spomenutom se uredbom postupak priznavanja europskih patenata predviđen EPK-om ni ne „inkorporira“ u pravo Unije.
- 31 Suprotno tomu, iz kvalifikacije pobijane uredbe kao „posebnog sporazuma u smislu članka 142. EPK-a“, koju Kraljevina Španjolska nije osporila, neizbježno proizlazi da se tom uredbom, s jedne strane, samo utvrđuju uvjeti pod kojima europski patent koji je prethodno priznao EPU u skladu s odredbama EPK-a može, na zahtjev nositelja, ostvariti jedinstveni učinak, a, s druge strane, njome se definira taj jedinstveni učinak.
- 32 Iz navedenog proizlazi, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 61. svojeg mišljenja, koja se odnosi na osporavanje zakonitosti, s obzirom na pravo Unije, upravnog postupka koji prethodi priznavanju europskog patenta, da je prvi tužbeni razlog bespredmetan te ga stoga valja odbiti.

Drugi tužbeni razlog: nepostojanje pravne osnove pobijane uredbe

Argumentacija stranaka

- 33 Kraljevina Španjolska tvrdi da članak 118. stavak 1. UFEU-a nije činio odgovarajuću pravnu osnovu za donošenje pobijane uredbe te da potonju valja smatrati pravno nepostojećom. Ta uredba nema materijalnog sadržaja i njezino donošenje nije bilo popraćeno mjerama koje bi jamčile ujednačenu zaštitu prava intelektualnog vlasništva u Uniji niti je dovelo do usklađivanja zakonodavstava država članica u tu svrhu.
- 34 Spomenuta uredba predstavlja posebni sporazum u smislu članka 142. EPK-a, kojim se, prema naslovu uredbe, provodi pojačana suradnja u području stvaranja jedinstvene patentne zaštite. Međutim, predmet i svrha te uredbe ne odgovaraju pravnoj osnovi na kojoj je ista utemeljena.
- 35 Naime, pobijana uredba ne navodi djela u odnosu na koja EPJU pruža zaštitu te pogrešno upućuje na primjenjivo nacionalno pravo, s obzirom na to da je EPJU stvorila Unija i da države članice, po mišljenju Kraljevine Španjolske, svoju nadležnost izvršavaju u mjeri u kojoj Unija ne izvršava svoju nadležnost. Nadalje, kad je riječ o učincima EPJU-a, ta uredba upućuje na Sporazum o JSP-u, sporazum međunarodnog javnog prava koji su sklopile države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji (osim Republike Poljske) i Talijanska Republika. Međutim, tim se upućivanjem ugrožava načelo autonomije pravnog poretka Unije. U ovom slučaju, spomenuta je uredba izgubila svoj smisao, s obzirom na to da su odredbe kojima se „usklađuju zakonodavstva“ prenesene u odredbe Sporazuma o JSP-u.
- 36 Parlament i Vijeće tvrde da članak 118. UFEU-a predstavlja odgovarajuću pravnu osnovu za donošenje pobijane uredbe. Tim se člankom ne zahtijeva potpuna usklađenost nacionalnih zakonodavstava, pod uvjetom da je stvoreno pravo intelektualnog vlasništva koje pruža ujednačenu zaštitu u državama članicama sudionicama.
- 37 S obzirom na predmet i sadržaj spomenute uredbe, ona udovoljava tom zahtjevu jer uspostavlja EPJU, koji pruža jedinstvenu zaštitu na području država članica sudionica te određuje značajke i opseg učinaka jedinstvenog patenta.
- 38 Intervenijenti koji su podnijeli očitovanja na drugi tužbeni razlog pridružuju se stajalištima Parlamenta i Vijeća.

Ocjena Suda

- 39 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, izbor pravne osnove za neki akt Unije mora se temeljiti na objektivnim elementima koji podliježu sudskom nadzoru, među kojima su cilj i sadržaj tog akta (presude Komisija/Vijeće, C-377/12, EU:C:2014:1903, t. 34. i navedena sudska praksa kao i Ujedinjena Kraljevina/Vijeće, C-81/13, EU:C:2014:2449, t. 35.).
- 40 Valja imati na umu da članak 118. stavak 1. UFEU-a ovlašćuje zakonodavca Unije da uspostavlja mjere za stvaranje europskih prava intelektualnog vlasništva kako bi se osigurala ujednačena zaštita prava intelektualnog vlasništva u Uniji. Ta se odredba, inkorporirana u UFEU Ugovorom iz Lisabona, izričito poziva na uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta koje, u skladu s člankom 4. UFEU-a, spada u područje podijeljene nadležnosti Unije (vidjeti, u tom smislu, presudu Španjolska i Italija/Vijeće, C-274/11 i C-295/11, EU:C:2013:240, t. 16. do 26.).

- 41 Sud je također zaključio da, kad je riječ o izrazu „u Uniji“ iz te odredbe, s obzirom na to da se ovlast dodijeljena tim člankom izvršava u okviru pojačane suradnje, tako stvoreno europsko pravo intelektualnog vlasništva i jedinstvena zaštita koju ono pruža ne moraju biti na snazi u cijeloj Uniji, nego samo na području država članica sudionica (vidjeti, u tom smislu, presudu Španjolska i Italija/Vijeće, C-274/11 i C-295/11, EU:C:2013:240, t. 67. i 68.).
- 42 Slijedom toga, valja utvrditi, u odnosu na svrhu i sadržaj pobijane uredbe, jesu li njome uspostavljene mjere koje jamče ujednačenu zaštitu prava intelektualnog vlasništva na području država članica sudionica i, prema tome, je li mogla biti valjano utemeljena na članku 118. stavku 1. UFEU-a, koji se u preambuli spomenute uredbe spominje kao pravna osnova, kako to ističu Parlament, Vijeće i intervenijenti.
- 43 Kad je riječ o svrsi pobijane uredbe, valja imati na umu da je, prema njezinom članku 1. stavku 1., njezin cilj „stvaranje jedinstvene patentne zaštite“ koja bi, u skladu s uvodnom izjavom 1. te uredbe, trebala biti jedan od pravnih instrumenata na raspolaganju poduzećima koji bi im, osobito, omogućili prilagodbu njihovih djelatnosti u proizvodnji i trgovini proizvodima preko nacionalnih granica. Uvodna izjava 4. spomenute uredbe potvrđuje taj cilj ističući potrebu poboljšanja razine patentne zaštite omogućavanjem dobivanja jedinstvene patentne zaštite u državama članicama sudionicama te uklanjanjem troškova i složenosti za poduzeća diljem Unije.
- 44 Glede sadržaja pobijane uredbe, valja utvrditi da njezine odredbe odražavaju, definiranjem značajki EPJU-a, volju zakonodavca Unije da zajamči ujednačenu zaštitu na području država članica sudionica.
- 45 Naime, člankom 3. stavkom 1. pobijane uredbe predviđeno je da europski patent koji je u državama članicama sudionicama priznat s istim nizom zahtjeva ima jedinstveni učinak u tim državama pod uvjetom da je njegov jedinstveni učinak upisan u registar jedinstvene patentne zaštite. Nadalje, člankom 3. stavkom 2. te uredbe određeno je da EPJU ima jedinstvena svojstva i pruža jedinstvenu zaštitu, da ima jedinstveni učinak u svim državama članicama sudionicama te da se može ograničiti, prenijeti, opozvati ili isteći samo u svim državama članicama sudionicama.
- 46 U tom pogledu, određivanje samo jednog nacionalnog prava primjenjivog na području svih država članica sudionica, čije materijalno-pravne odredbe određuju djela protiv kojih EPJU pruža zaštitu kao i njegove značajke kao predmeta vlasništva, omogućuje jamstvo jedinstvenog učinka tako dodijeljene zaštite.
- 47 Naime, za razliku od europskih patenata priznatih u skladu s pravilima utvrđenima EPK-om, koja u svakoj od država ugovornica te konvencije osiguravaju zaštitu čiji je opseg određen nacionalnim pravom svake države, ujednačenost zaštite koju pruža EPJU proizlazi iz primjene članka 5. stavka 3. i članka 7. pobijane uredbe koji jamče da će se nacionalno pravo koje je određeno primjenjivati na području svih država članica sudionica u kojima taj patent ima jedinstveni učinak.
- 48 Glede argumenta Kraljevine Španjolske prema kojem pobijana uredba „nema materijalnog sadržaja“, valja istaknuti, kao što je to učinio i nezavisni odvjetnik u točki 89. svojeg mišljenja, da članak 118. UFEU-a, koji čini dio Poglavlja 3. Glave VII. UFEU-a koja se odnosi na „usklađivanje zakonodavstava“, pozivanjem na uspostavljanje „mjera za stvaranje europskih prava intelektualnog vlasništva kako bi osigurali ujednačenu zaštitu prava intelektualnog vlasništva u čitavoj Uniji“, od zakonodavca Unije ne zahtijeva nužno provedbu potpunog i iscrpnog usklađivanja svih aspekata prava intelektualnog vlasništva.
- 49 Unatoč tome što u pobijanoj uredbi nisu nabrojana djela protiv kojih EPJU jamči zaštitu, takva je zaštita i dalje ujednačena ako će, neovisno o točnom opsegu materijalne zaštite koju na temelju primjenjivog nacionalnog prava pruža EPJU, u skladu s člankom 7. pobijane uredbe, ona za taj EPJU biti primjenjiva na području svih država članica sudionica u kojima spomenuti patent ima jedinstveni učinak.

- 50 Naposljetku, zakonodavac Unije je u uvodnoj izjavi 9. pobijane uredbe naveo da bi se opseg i granice prava dodijeljenog nositelju EPJU-a, da spriječi bilo koju treću stranu da počini djelo protiv kojeg patent pruža zaštitu na čitavom području država članica sudionica u kojima on ima jedinstveni učinak, trebali primjenjivati na pitanja koja nisu obuhvaćena tom uredbom ili Uredbom br. 1260/2012.
- 51 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da je jedinstvena patentna zaštita, koja je uspostavljena pobijanom uredbom, prikladna za sprečavanje razlika u patentnoj zaštiti u državama članicama sudionicama i da, stoga, ima za cilj ujednačenu zaštitu u smislu članka 118. stavka 1. UFEU-a.
- 52 Iz toga proizlazi da ta odredba predstavlja odgovarajuću pravnu osnovu za donošenje pobijane uredbe.
- 53 Slijedom navedenog, drugi tužbeni razlog valja odbiti.

Treći tužbeni razlog: zlouporaba ovlasti

Argumentacija stranaka

- 54 Kraljevina Španjolska tvrdi da su Parlament i Vijeće zlouporabili ovlasti. To stoga što pobijana uredba koja je „prazna školjka“ ne sadrži nikakvo pravno uređenje koje bi moglo jamčiti jedinstvenu zaštitu prava intelektualnog vlasništva u Uniji. Suprotno onome što tvrdi Vijeće, Sud nije odlučio o tom pitanju u svojoj presudi Španjolska i Italija/Vijeće (C-274/11 i C-295/11, EU:C:2013:240).
- 55 Parlament i Vijeće, koje podupiru svi intervenijenti, zahtijevaju da se treći tužbeni razlog odbije. Parlament naglašava da je Sud u svojoj presudi Španjolska i Italija/Vijeće (C-274/11 i C-295/11, EU:C:2013:240) odbio argumentaciju Kraljevine Španjolske i Talijanske Republike koja se odnosila na zlouporabu ovlasti. Vijeće dodaje da pobijana uredba i stvaranje EPJU-a potiču ostvarivanje Unijinih ciljeva, s obzirom na to da bi nositelj patenta koji želi ostvariti zaštitu u 25 država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji, u nedostatku jedinstvenog učinka EPJU-a bio primoran potvrditi taj patent u svakoj od tih država članica, pri čemu se spomenuti patent mora odobriti i, u slučaju spora, braniti zasebno u svakoj od spomenutih država članica.

Ocjena Suda

- 56 Prema ustaljenoj sudskoj praksi u odnosu na akt može se govoriti o postojanju zlouporabe ovlasti samo ako se utvrdi, na temelju objektivnih, relevantnih i usklađenih pokazatelja, da je on donesen s isključivim ili barem odlučujućim ciljem ostvarenja svrha različitih od onih za koje je dodijeljena ovlast o kojoj je riječ ili izbjegavanja postupka posebno predviđenog UFEU-om za rješavanje okolnosti predmetnog slučaja (presude Fedesa i dr., C-331/88, EU:C:1990:391, t. 24. i Španjolska i Italija/Vijeće, C-274/11 i C-295/11, EU:C:2013:240, t. 33. kao i navedena sudska praksa).
- 57 Međutim, u ovom slučaju Kraljevina Španjolska ne dokazuje da je pobijana uredba donesena s isključivim ili odlučujućim ciljem ostvarenja svrha različitih od onih za koje je dodijeljena ovlast o kojoj je riječ i koje su navedene u njezinom članku 1. stavku 1. ili izbjegavanja postupka posebno predviđenog UFEU-om za rješavanje okolnosti predmetnog slučaja.
- 58 Naime, u okviru svog tužbenog razloga koji se odnosi na zlouporabu ovlasti Kraljevina Španjolska samo ponavlja svoju argumentaciju sukladno kojoj se pobijanom uredbom ne utvrđuje nikakvo pravno uređenje koje može jamčiti jedinstvenu zaštitu prava intelektualnog vlasništva u Uniji. Međutim, ta je argumentacija već odbijena u okviru drugog tužbenog razloga.
- 59 Iz navedenog proizlazi da ni treći tužbeni razlog nije osnovan i da ga stoga valja odbiti.

Četvrti i peti tužbeni razlog: povreda članka 291. stavka 2. UFEU-a i načelâ iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7)

Argumentacija stranaka

- 60 U okviru četvrtog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska osporava dodjelu, u članku 9. stavku 2. pobijane uredbe, državama članicama sudionicama koje djeluju u okviru užeg odbora upravnog vijeća Europske patentne organizacije ovlasti određivanja visine pristojbi za produljenje trajanja i udjela u njihovoj raspodjeli. Dodjeljivanje takve provedbene ovlasti državama članicama sudionicama predstavlja povredu članka 291. UFEU-a i načela iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7).
- 61 Kraljevina Španjolska primarno tvrdi da članak 291. UFEU-a ne dopušta zakonodavcu da navedenu ovlast prenosi na države članice sudionice. Stavak 1. tog članka nije primjenjiv, a stavkom 2. toga članka određeno je da, kad su potrebni jedinstveni uvjeti za provedbu pravno obvezujućih akata Unije, tim se aktima provedbene ovlasti dodjeljuju Komisiji ili Vijeću. Taj je uvjet primjene tog stavka 2. u ovom slučaju očito ispunjen, vodeći računa o članku 9. stavku 2. pobijane uredbe.
- 62 Podredno, ako Sud zaključi da članak 291. stavak 2. UFEU-a nije povrijeđen, Kraljevima Španjolska tvrdi da prenošenje ovlasti o kojem je riječ ne ispunjava uvjete utvrđene u presudi Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7), potvrđene presudama Romano (98/80, EU:C:1981:104), Tralli/BCE (C-301/02 P, EU:C:2005:306) i Ujedinjena Kraljevina/Parlament i Vijeće (C-270/12, EU:C:2014:18).
- 63 U okviru petog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska tvrdi da se člankom 9. stavkom 1. pobijane uredbe, kojim se određene administrativne zadaće prenose na EPU, povrjeđuju načela iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7). Suprotno onome što tvrdi više intervenijenata, nije riječ o ovlastima država članica, već o ovlastima Unije. Iako se objektivno opravdanje tog prenošenja ovlasti, prema toj državi članici, može sastojati u stručnosti EPU-a u području o kojem je riječ, takvo se prenošenje ne može odnositi na ovlasti koje uključuju širok diskrecijski prostor. Međutim, upravljanje sustavom naknada troškova prevođenja iz članka 5. Uredbe br. 1260/2012, predviđeno člankom 9. stavkom 1. točkom (f) pobijane uredbe, uključuje širok diskrecijski prostor. Usto, EPU ima imunitet u vezi sa sudskom nadležnosti i izvršenjem te slijedom toga njegovi akti ne podliježu sudskom nadzoru.
- 64 U odgovoru na četvrti tužbeni razlog Parlament tvrdi da je dodjeljivanje određenih ovlasti uredima uvijek predstavljalo iznimku od pravila Ugovora u području primjene prava Unije, koja je pod određenim uvjetima pravno prihvatljiva. Postavlja i pitanje relevantnosti presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7) u slučaju dodjeljivanja ovlasti međunarodnom tijelu poput užeg odbora upravnog vijeća Europske patentne organizacije.
- 65 Vijeće smatra da je, u skladu s člankom 291. stavkom 1. UFEU-a, kad institucije Unije donose pravno obvezujuće akte, na državama članicama da donose odgovarajuće mjere potrebne za njihovu provedbu. Samo u slučaju kad primjena tih akata zahtijeva jedinstvene uvjete, provedbene mjere donosi Komisija, odnosno, ovisno o slučaju, Vijeće, u skladu s člankom 291. stavkom 2. UFEU-a. U tom pogledu Kraljevina Španjolska ne obrazlaže svoju tvrdnju prema kojoj se određivanje visine pristojbi za produljenje trajanja i njihova raspodjela mora ujednačeno izvršiti na razini Unije. Iz navedenog proizlazi da presuda Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7) nije relevantna u ovom slučaju.
- 66 U svakom slučaju, Parlament i Vijeće ocjenjuju da je udovoljeno uvjetima utvrđenima u presudi Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7).
- 67 U odgovoru na peti tužbeni razlog Parlament i Vijeće ističu da sudska praksa koja proizlazi iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7) nije primjenjiva, iz razloga iznesenih u njihovu odgovoru na četvrti tužbeni razlog. Te institucije dodaju da je zadaća predviđena člankom 9. stavkom 1. točkom (f) pobijane uredbe, za razliku od ostalih zadaća iz članka 9. stavka 1. te uredbe, podvrgnuta kriterijima

uspostavljenima posredno, upućivanjem na članak 5. Uredbe br. 1260/2012. Suprotno onome što tvrdi Kraljevina Španjolska, EPU, kad je riječ o spomenutoj zadaći koju valja ispuniti, ne raspolaže potpunom slobodom. Točnije, ocjena koju EPU treba izvršiti više je administrativne ili tehničke naravi nego političke. Parlament također podsjeća da je član užeg odbora upravnog vijeća Europske patentne organizacije i predstavnik Komisije u svojstvu promatrača. Kad je riječ o navodnom nepostojanju sudskog nadzora, Parlament i Vijeće upućuju na svoje ranije iznesene argumente u tom pogledu.

68 Intervenijenti se pridružuju argumentaciji Parlamenta i Vijeća.

Ocjena Suda

69 Prvi argument istaknut u potporu četvrtom tužbenom razlogu odnosi se na povredu članka 291. stavka 2. UFEU-a. Drugi argument istaknut u potporu tom istom kao i petom tužbenom razlogu odnosi se na povredu načelâ iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7).

70 Kad je riječ o, kao prvo, argumentu koji se odnosi na povredu članka 291. stavka 2. UFEU-a, nesporno je, kao što se to podsjeća u točki 28. ove presude, da pobijana uredba predstavlja poseban sporazum u smislu članka 142. EPK-a, zbog čega se na taj sporazum primjenjuju odredbe devetog dijela te konvencije koji se odnosi na posebne sporazume, a sadrži njezine članke 142. do 149.

71 U skladu s člancima 143. i 145. EPK-a, skupina država ugovornica može, na temelju odredaba devetog dijela EPK-a, povjeriti zadaće EPU-u i ustrojiti uži odbor upravnog vijeća Europske patentne organizacije, kao što to podsjeća i uvodna izjava 16. pobijane uredbe. Usto, člankom 146. EPK-a predviđeno je da, kad je EPU-u skupina država ugovornica dodijelila dodatne zadaće u smislu članka 143. te konvencije, ta skupina snosi troškove Europske patentne organizacije za provedbu tih zadaća.

72 U svrhu provedbe spomenutih odredaba, članak 9. pobijane uredbe u svom stavku 1. predviđa da države članice sudionice daju EPU-u niz zadaća koje se u tom članku navode, a u stavku 2. predviđa da države članice, u svojstvu država ugovornica EPK-a, osiguravaju upravljanje i nadzor nad aktivnostima vezanima uz te zadaće i određivanje visine pristojbe za produljenje trajanja uredbe i udjela u raspodjeli pristojbi za produljenje trajanja u skladu s odredbama te uredbe. Uvodnom izjavom 20. spomenute uredbe pojašnjeno je u tom pogledu da bi odgovarajuću visinu i raspodjelu pristojbi za produljenje trajanja trebalo odrediti na način da se osigura, u pogledu jedinstvene patentne zaštite, da sredstva dobivena na temelju EPJU-ova u potpunosti pokrivaju troškove svih zadaća koje su povjerene EPU-u.

73 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da iznos pristojbi za produljenje trajanja iz članka 9. stavka 2. pobijane uredbe nužno mora pokriti troškove EPU-a za provedbu dodatnih zadaća koje su mu, u smislu članka 143. EPK-a, povjerile države članice sudionice.

74 Te su zadaće neodvojivo povezane s provedbom jedinstvene patentne zaštite koju uspostavlja pobijana uredba.

75 Slijedom navedenog, valja zaključiti, suprotno onome što su tvrdili neki intervenijenti, da određivanje visine i raspodjela pristojbi za produljenje trajanja iz članka 9. stavka 2. pobijane uredbe, predstavlja provedbu pravno obvezujućeg akta Unije u smislu članka 291. stavka 1. UFEU-a.

76 U skladu s tekstom potonje odredbe, države članice donose sve mjere nacionalnog prava potrebne za provedbu pravno obvezujućih akata Unije.

- 77 Tim se aktima, u skladu s člankom 291. stavkom 2. UFEU-a, provedbene ovlasti dodjeljuju Komisiji ili, u posebnim valjano utemeljenim slučajevima i u slučajevima predviđenima u člancima 24. i 26. UEU-a, Vijeću samo kad su potrebni jedinstveni uvjeti za provedbu pravno obvezujućih akata Unije.
- 78 Međutim, Kraljevina Španjolska, u okviru četvrtog tužbenog razloga, ne iznosi razloge zbog kojih bi takvi jedinstveni uvjeti bili potrebni za provedbu članka 9. stavka 2. pobijane uredbe.
- 79 Ta država članica, naime, samo tvrdi da potreba takvih uvjeta proizlazi iz odredaba te uredbe i iz određivanja jedinstvene pristojbe za EPJU, a ne pojedinačne pristojbe za svaku državu članicu.
- 80 Međutim, takav se argument ne može prihvatiti.
- 81 Naime, iako je člankom 9. stavkom 1. točkom (e) pobijane uredbe određeno da države članice sudionice daju EPU-u zadaću „prikupljanja i upravljanja pristojbama za produljenje trajanja za [EPJU-ove]“, ni iz jedne odredbe te uredbe ne proizlazi da bi iznos tih pristojbi za produljenje trajanja trebao biti ujednačen za sve države članice sudionice.
- 82 Nadalje, iz kvalifikacije pobijane uredbe kao posebnog sporazuma u smislu članka 142. EPK-a te iz okolnosti, koju Kraljevina Španjolska nije osporila, da je određivanje visine i raspodjela pristojbi za produljenje trajanja u nadležnosti užeg odbora upravnog vijeća Europske patentne organizacije, nedvojbeno proizlazi da upravo države članice sudionice, a ne Komisija ili Vijeće, moraju poduzeti sve potrebne mjere za provedbu članka 9. stavka 2. pobijane uredbe, s obzirom na to da Unija, za razliku od njezinih država članica, nije stranka EPK-a.
- 83 Iz navedenog proizlazi da Kraljevina Španjolska pogrešno tvrdi da je povrijeđen članak 291. stavak 2. UFEU-a.
- 84 Kao drugo, valja ispitati argument koji se odnosi na povredu načelâ iz presude Meroni/Visoko tijelo (9/56, EU:C:1958:7), istaknut u potporu četvrtom i petom tužbenom razlogu. U okviru te sudske prakse Sud je, među ostalim, odlučio da prenošenje diskrecijske ovlasti od strane institucije Unije na privatno tijelo, koja obuhvaća široku slobodu procjene i koja svojim korištenjem može omogućiti provedbu stvarne ekonomske politike, nije u skladu sa zahtjevima UFEU-a (vidjeti u tom smislu presude Meroni/Visoko tijelo, 9/56, EU:C:1958:7, str. 43., 44. i 47. kao i Ujedinjena Kraljevina/Parlament i Vijeće, C-270/12, EU:C:2014:18, t. 41. i 42.).
- 85 U tom pogledu valja podsjetiti da Unija, za razliku od svojih država članica, nije stranka EPK-a. Zakonodavac Unije stoga je u spomenutom članku 9. stavku 2. pobijane uredbe ispravno predvidio da države članice sudionice, kao države ugovornice EPK-a, osiguravaju određivanje visine pristojbe za produljenje trajanja i određivanje udjela u raspodjeli pristojbi za produljenje trajanja.
- 86 Kad je riječ o članku 9. stavku 1. pobijane uredbe, iz formulacije te odredbe proizlazi da države članice sudionice povjeravaju EPU-u, u smislu članka 143. EPK-a, zadaće koje spomenuta odredba nabraja.
- 87 Budući da, suprotno onome što tvrdi Kraljevina Španjolska, zakonodavac Unije nije prenio državama članicama sudionicama ali ni EPU-u provedbene ovlasti koje mu pripadaju na temelju prava Unije, načela iz presude Meroni/Visoko tijelo ne mogu se primijeniti (9/56, EU:C:1958:7).
- 88 Iz navedenog proizlazi da četvrti i peti tužbeni razlog valja odbiti.

Šesti i sedmi tužbeni razlog: povreda načela autonomije i ujednačenosti prava Unije

Argumentacija stranaka

- 89 U okviru svog šestog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska tvrdi da očuvanje autonomije pravnog poretka Unije pretpostavlja da ovlasti Unije i njezinih institucija ne budu dovedene u pitanje nikakvim međunarodnim ugovorom. Međutim, to u ovom predmetu nije slučaj.
- 90 Prvim dijelom šestog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska tvrdi da ne postoji sadržajna razlika između Sporazuma o JSP-u i prijedloga sporazuma kojim se uspostavlja nadležni sud za sporove o europskom patentu i patentu Zajednice, koji je Sud ocijenio nespojivim s odredbama UEU-a i UFEU-a (mišljenje 1/09, EU:C:2011:123). S jedne strane, jedinstveni sud za patente ne bi činio dio institucionalnog i pravosudnog sustava Unije. S druge strane, Sporazum o JSP-u ne predviđa jamstva za očuvanje prava Unije. Neposredna, pojedinačna i kolektivna odgovornost država članica ugovornica za djelovanja Jedinственог suda za patente, uključujući za svrhe iz članka 258., 259. i 260. UFEU-a, predviđena člankom 23. Sporazuma o JSP-u, čak i pod pretpostavkom da je spojiva s Ugovorima, u tom pogledu nije dostatna.
- 91 Drugim dijelom spomenutog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska tvrdi da države članice sudionice, pristupanjem Sporazumu o JSP-u, izvršavaju nadležnost koja pripada Uniji, kršeći pritom načela lojalne suradnje i autonomije prava Unije. Od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona Unija ima isključivu nadležnost za sklapanje međunarodnog sporazuma, u mjeri u kojoj bi njegovo sklapanje moglo utjecati na zajednička pravila ili izmijeniti njihov opseg. Sporazum o JSP-u utječe na Uredbu br. 1215/2012 i Konvenciju o nadležnosti i priznavanju te izvršavanju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, potpisanu u Luganu 30. listopada 2007. (SL L 339, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, svezak 19., poglavlje 6., str. 185.), i mijenja njezin opseg.
- 92 Naposljetku, trećim dijelom šestog tužbenog razloga, Kraljevina Španjolska tvrdi da iz članka 18. stavka 2. podstavka 1. pobijane uredbe proizlazi da primjena te uredbe apsolutno ovisi o stupanju na snagu Sporazuma o JSP-u. Članak 89. tog sporazuma uvjetuje njegovo stupanje na snagu polaganjem trinaeste isprave o ratifikaciji ili pristupanju, uključujući od strane triju država članica u kojima je tijekom godine koja je prethodila godini potpisivanja Sporazuma o JSP-u najveći broj europskih patenata proizvodio učinke. Iz navedenog proizlazi da stvarno izvršavanje nadležnosti od strane Unije putem pobijane uredbe ovisi o volji država članica stranaka Sporazuma o JSP-u.
- 93 Svojim sedmim tužbenim razlogom, Kraljevina Španjolska tvrdi da članak 18. stavak 2. podstavak 2. pobijane uredbe državama članicama daje mogućnost jednostrano odlučiti hoće li se na njih primjenjivati ta uredba. Stoga, ako bi država članica odlučila ne ratificirati Sporazum o JSP-u, ta se uredba ne bi na nju primjenjivala i Jedinственог sud za patente na njezinu području ne bi imao isključivu nadležnost za EPJU, slijedom čega EPJU-ovi ne bi imali jedinstveni učinak kad je riječ o spomenutoj državi članici. Iz navedenog proizlazi povreda načela autonomije i ujednačene primjene prava Unije.
- 94 Parlament ponajprije ističe da je veza koja postoji između pobijane uredbe i Sporazuma o JSP-u neophodan uvjet za funkcioniranje EPJU-a i da ne utječe na pravo Unije. Sporazum o JSP-u poštuje dva ključna uvjeta koji se traže za poštovanje autonomije i pravnog poretka Unije, s obzirom na to da, s jedne strane, narav nadležnosti Unije i njezinih institucija nije izmijenjena i da, s druge strane, taj sporazum Uniji i njezinim institucijama u izvršavanju njihovih unutarnjih nadležnosti ne nameće nikakvo posebno tumačenje pravnih odredaba Unije iz spomenutog sporazuma.
- 95 Usto, osnivanje Jedinственог suda za patente ne utječe ni na jednu ovlast Unije. Prije svega, ovlast osnivanja zajedničkog suda za patente i za određivanje njegovih nadležnosti imaju države članice, a ne isključivo Unija. Zatim, pobijanom uredbom izričito se od država članica zahtijeva da Jedinственом

sudu za patente dodijele isključivu nadležnost. Ta uredba, utemeljena na članku 118. stavku 1. UFEU-a, izričito dopušta državama članicama da donose, u području patenata, odredbe kojima se predviđaju odstupanja od Uredbe br. 1215/2012. Također, zakonodavac Unije zahtijeva da se stupanje na snagu Sporazuma o JSP-u uvjetuje potrebnim izmjenama potonje uredbe od strane zakonodavca Unije u pogledu veze između te uredbe i spomenutog sporazuma. Konačno, više odredaba UFEU-a uvjetuje stupanje na snagu akta sekundarnog prava Unije odobrenjem od strane država članica.

- 96 Parlament također smatra da bi odbijanje ratificiranja Sporazuma o JSP-u od strane države članice, koje bi dovelo do neprimjenjivosti pobijane uredbe na njezinu području, predstavljalo povredu članka 4. stavka 3. UFEU-a. Prema mišljenju te institucije, čak i pod pretpostavkom postojanja rizika neujednačene primjene pobijane uredbe, takav bi rizik bio opravdan, imajući u vidu potrebu jamstva učinkovite pravne zaštite i poštovanja načela pravne sigurnosti.
- 97 Vijeće ističe da je politički izbor zakonodavca bio povezati EPJU s funkcioniranjem zasebnog sudbenog tijela, Jedinственог suda za patente, jamca dosljednosti sudske prakse i pravne sigurnosti. Ne postoji nikakva pravna zapreka uspostavljanju veze između EPJU-a i Jedinственог suda za patente, veza koja je opisana u uvodnim izjavama 24. i 25. pobijane uredbe. U zakonodavnoj praksi postoji više primjera slučajeva u kojima se primjenjivost akta Unije uvjetovala nastupanjem događaja koji nije povezan s tim aktom. Kad je riječ o pitanju broja ratifikacija potrebnih za stupanje na snagu Sporazuma o JSP-u, određivanje broja od trinaest ratifikacija odraz je volje država članica da zajamče brzu uspostavu EPJU-a i Jedinственог suda za patente.
- 98 Vijeće podsjeća da članak 18. stavak 2. pobijane uredbe predviđa samo odstupanje od članka 3. stavaka 1. i 2. i od članka 4. stavka 1. te uredbe, na način da je jedinstveni učinak EPJU-a ograničen na države članice koje su ratificirale Sporazum o JSP-u, pri čemu se druge odredbe te uredbe primjenjuju na sve države članice sudionice. Vodeći računa o važnosti veze između pobijane uredbe i Sporazuma o JSP-u, zaključeno je da se radi o dodatnom jamstvu optimalnog učinka te veze.
- 99 Intervenijenti koji su podnijeli očitovanja na šesti i sedmi tužbeni razlog pridružuju se stajalištu Parlamenta i Vijeća.

Ocjena Suda

- 100 Uvodno, valja istaknuti da se prvim dvama dijelovima šestog tužbenog razloga nastoji dokazati, s jedne strane, da odredbe Sporazuma o JSP-u nisu u skladu s pravom Unije i, s druge strane, da države članice sudionice ne mogu ratificirati Sporazum o JSP-u a da ne povrijede svoje obveze koje proizlaze iz prava Unije.
- 101 Valja podsjetiti da, u okviru postupka pokrenutog na temelju članka 263. UFEU-a, Sud nije nadležan odlučivati o zakonitosti međunarodnog sporazuma sklopljenog između država članica.
- 102 U okviru takvog postupka sudac Unije nije nadležan odlučivati ni o zakonitosti akta koji je donijelo nacionalno tijelo (vidjeti, u tom smislu, presudu Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, t. 48. i navedenu sudsku praksu).
- 103 Iz navedenog proizlazi da prva dva dijela šestog tužbenog razloga treba odbaciti kao nedopuštene.
- 104 Kad je riječ o trećem dijelu tog tužbenog razloga, valja naglasiti da je člankom 18. stavkom 2. podstavkom 1. pobijane uredbe određeno da se ona primjenjuje „od 1. siječnja 2014. ili od dana stupanja na snagu Sporazuma o JSP-u, ovisno o tome što nastupi kasnije“.

- 105 U skladu sa sudskom praksom Suda, neposredna primjena uredbe, predviđena člankom 288. stavkom 2. UFEU-a, zahtijeva da za njezino stupanje na snagu i primjenu u korist ili na štetu pravnih subjekata nije potreban nikakav propis kojim se ona prenosi u nacionalno pravo, osim ako ta uredba ostavlja državama članicama da same donose zakonodavne, druge pravne, upravne i financijske mjere potrebne za primjenu odredaba spomenute uredbe (vidjeti presude Bussone, 31/78, EU:C:1978:217, t. 32. kao i ANAFE, C-606/10, EU:C:2012:348, t. 72. i navedenu sudsku praksu).
- 106 Takav je slučaj u ovom predmetu, s obzirom na to da je sam zakonodavac Unije prepustio državama članicama, u svrhu primjene odredaba pobijane uredbe, da, s jedne strane, donose određene mjere unutar pravnog okvira koji utvrđuje EPK i, s druge strane, da osnuju Jedinostveni sud za patente koji je, kao što to podsjećaju uvodne izjave 24. i 25. spomenute uredbe, ključan za osiguranje pravilnog funkcioniranja tog patenta, dosljednosti sudske prakse i pravne sigurnosti te troškovne učinkovitosti za nositelje patenata.
- 107 Kad je riječ o argumentu Kraljevine Španjolske koji je iznesen u okviru sedmog tužbenog razloga, prema kojem članak 18. stavak 2. podstavak 2. pobijane uredbe državama članicama daje mogućnost jednostrano odlučiti hoće li se ta uredba na njih primjenjivati, taj je argument utemeljen na pogrešnoj pretpostavci, s obzirom na to da ta odredba predstavlja odstupanje samo od članka 3. stavaka 1. i 2. i članka 4. stavka 1. pobijane uredbe, dok se na ostale odredbe te uredbe ne odnosi. Takvo djelomično i privremeno odstupanje je, osim toga, opravdano razlozima navedenima u točki 106. ove presude.
- 108 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da šesti i sedmi tužbeni razlog valja odbiti.
- 109 Imajući u vidu sva prethodna razmatranja, valja odbiti tužbu u cijelosti kao i zahtjev za djelomično poništenje pobijane uredbe koji je Kraljevina Španjolska podredno postavila.

Troškovi

- 110 Na temelju članka 138. stavka 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da su Parlament i Vijeće postavili zahtjev da se Kraljevini Španjolskoj naloži snošenje troškova i da ona nije uspjela u postupku, valja odlučiti da će ta država članica, uz vlastite troškove, snositi i troškove Parlamenta i Vijeća.
- 111 U skladu s člankom 140. stavkom 1. Poslovnika, države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Kraljevina Španjolska snosit će, uz vlastite troškove, i troškove Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije.**
- 3. Kraljevina Belgija, Češka Republika, Kraljevina Danska, Savezna Republika Njemačka, Francuska Republika, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Mađarska, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Švedska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske i Europska komisija snosit će vlastite troškove.**

Potpisi